

PRAKTIJKFICHE: ETEN PRODUCEREN

WAT IS DIT?

Zelf eten produceren kan op verschillende manieren: kippen houden die eitjes leggen, een klein kruidenbakje met lekkere basilicum of tijm of een heuse moestuin met je favoriete groenten!

WAAROM ZELF ETEN PRODUCEREN?

Meestal gaan we naar de bakker, groentewinkel, slager of supermarkt. Bepaalde zaken kun je echter vrij gemakkelijk zelf produceren en het is bovendien héél leuk. Je spaart er ook verpakking mee uit, het is gezond, je leert heel wat over hoe planten groeien (bv. waarom water zo belangrijk is voor planten) en nog veel meer!

AFSPRAKEN OP VOORHAND

1. Voor een goede organisatie kies je best een duidelijke **verantwoordelijke of stuurgroepje** voor het beheer van de moestuin/kippenren. Deze persoon/groep beslist wat en wanneer er geplant wordt, wanneer onderhoudstaken gebeuren, wanneer geoogst wordt en wie er in de moestuin/kippenren mag komen en wanneer.
2. Maak duidelijke **afspraken over de oogst**: naar wie gaat deze? En leg uit dat het belangrijk is om op het juiste moment te oogsten: nieuwsgierige kinderen durven al eens wat te vroeg gaan plukken. Als je duidelijk aangeeft wat hiervan de nadelen zijn, voorkom je dit probleem.
3. Zorg voor regels rond een eventuele **voedseloverschot**. We willen natuurlijk vermijden dat we eten moeten weggooien. Goede afspraken met de buurt, ouders en anderen kunnen dit probleem verhelpen.

AAN DE SLAG!

1. Ga goed na welke vorm van eten produceren het beste past op jouw school. Beschikt jouw school buiten over:
 - ... voldoende ruimte, met voldoende zonlicht op onverharde bodem? Dan kan je een echt moestuintje in **volle grond** aanleggen.
 - ... voldoende ruimte, met voldoende zonlicht maar op verharde grond? Dan kan je eventueel een **moes-tuinbak** aanschaffen.
 - ... voldoende ruimte, maar niet over zonlicht: dan kan je **kippen** houden.
 - ... onvoldoende ruimte: starten met een kleine **groenten- of kruidentuin** binnen in verschillende klassen is een leuke introductie tot het kweken van je eigen groenten en fruit: aardbeien, bonen, tomaten, basilicum, peterselie, bieslook, oregano, rozemarijn, tijm. Deze kunnen allemaal binnen worden geteeld in potten. Meer informatie vind je op www.moestuinpotten.nl of www.groentenrijk.be.
2. Eén van de meest gehoorde problemen is: **“Wat doen we met de moestuin of de kippenren tijdens weekend- en vakantiedagen?”**. Werk hiervoor samen met de buurt: er zijn genoeg mensen die geen plaats hebben voor een tuintje en maar al te graag een klusje in de moestuin doen of de kippen voederen.
3. De verantwoordelijke/stuurgroep geeft aan de leerkrachten door op welke tijdstippen welke handelingen dienen gedaan te worden in de moestuin. Zo kan je bepaalde **taken** in de moestuin/kippenren laten **aansluiten bij de lessen**.

TIPS EN AANDACHTSPUNTEN

1. Voor hulp kan je terecht bij een **MOS-begeleider** die de school helpt bij de opstart van een moestuin of het houden van kippen. Zij hebben een handig stappenplan waar een school best rekening mee houdt.
2. Ook VELT (Verantwoord en Ecologisch Tuinieren) kan je helpen. Neem een kijkje op hun website: <http://www.velt.nu/handleiding-schoolmoestuin>. Hier vind je tal van tips voor tuinieren op school.
3. Vraag een **buurtverantwoordelijke/buurtcomité** voor tijdens de **weekends en vakanties** en maak duidelijke afspraken: wie doet wat, welk deel van de oogst krijgen ze? Een aantal mogelijkheden:
 - ... De eieren in het weekend en tijdens de vakanties zijn voor de burens, de andere zijn voor de school.
 - ... Over de oogst van groenten en fruit spreek je best een verdeelsleutel af.

4. Betrek de moestuin en de kippenren in **de lessen**. Enkele ideeën:

- ... Techniek en knutselen: het plaatsen van een omheining of timmeren van een slaappleats voor de kippen.
- ... Wereldoriëntatie: opvolgen van de groei van een plantje, verschillende onderdelen van een plan, de levenscyclus van de kip,...
- ... Rekenen: vb. "als onze 4 kippen elk 6 eieren per week leggen. Hoeveel eieren hebben we dan op een jaar?"
- ... Geschiedenis: het ontstaan van het drieslagstelsel in de landbouw, de evolutie van het ploegen...

INSPIRATIE

Hier vind je leuke ideeën:

- <https://www.ketnet.be/Karrewiet/20-mei-2015-moestuin-houden>
- <http://www.hln.be/regio/nieuws-uit-roeselare/scholieren-halen-hartjes-op-in-nieuwe-moestuin-a2470975/>
- <http://www.permacultuurnederland.org/wp/de-buurtmoestuin/#.V8RYhJiLTIU>